

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BIZOTTSÁGA ÉS BÍRÓSÁGA ELJÁRÁSAIBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEKRE VONATKOZÓ EURÓPAI MEGÁLLAPODÁS

Az Európai Tanács ezen Megállapodást aláíró Tagállamai tekintettel az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményre (a továbbiakban: „az Egyezmény”),
figyelemmel arra, hogy az Egyezmény céljainak jobb megvalósítása érdekében szükségessé vált az Emberi Jogok Európai Bizottsága (a továbbiakban: „a Bizottság”), illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: „a Bíróság”) előtti eljárásokban részt vevő személyek számára bizonyos mentességek és könnyítések biztosítása,
attól a kívánságtól vezérelve, hogy erre a célra Megállapodást kössenek,
az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

1. A személyek, akikre ezen Megállapodás vonatkozik:
 - a) a Szerződő Felek képviselői, valamint az őket segítő tanácsadók és ügyvédek;
 - b) azok a személyek, akik a Bizottság előtt az Egyezmény 25. Cikke alapján indított eljárásokban vesznek részt saját nevükben, vagy az említett 25. Cikkben felsorolt kérelmezők egyikének képviselőiként;
 - c) azon ügyvédek vagy jogtudósok, akik azért vesznek részt az eljárásokban, hogy segítséget nyújtsanak a fenti b) pontban felsorolt személyek bármelyike számára;
 - d) azon személyek, akiket a Bizottság képviselői azért választottak ki, hogy azok a bíróság előtti eljárásokban számukra segítséget nyújtsanak;
 - e) a tanúk, a szakértők és más személyek, akiket a Bizottság vagy a Bíróság kért fel a Bizottság vagy a Bíróság előtti eljárásokban való részvételre.
2. Ezen Megállapodás alkalmazásában a „Bizottság” és „Bíróság” kifejezések magukban foglalják az Albizottságokat és a Kamarákat, illetve a fenti testületek tagjait, amennyiben azok az Egyezmény értelmében, vagy a Bizottság, illetve a Bíróság szabályzata szerint látják el feladataikat, az ügytől függően; az „eljárásban való részvétel” kifejezés magában foglalja az Egyezmény 25. Cikke szerinti egyéni panaszjogot elismerő állam ellen benyújtott panasszal kapcsolatban tett mindenfajta kommunikációt.
3. Amennyiben a Miniszteri Bizottságnak az Egyezmény 32. Cikke szerinti feladatai gyakorlása során bármely, a fenti 1. bekezdésben említett személyt a Miniszteri Bizottság előtti megjelenésre, vagy ahhoz intézendő írásos nyilatkozat beterjesztésére hívnak fel, vele kapcsolatban ezen Megállapodás rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. Cikk

1. Az ezen Megállapodás 1. Cikkének 1. bekezdésében említett személyek joghatóság alóli mentességben részesülnek a Bizottság vagy a Bíróság előtt általuk tett szóbeli vagy írásbeli nyilatkozatok, illetve az azokhoz általuk benyújtott okiratok vagy más bizonyítékok tekintetében.
2. Ez a mentesség nem vonatkozik az előző bekezdés szerint mentességre jogosult bármely személy által, vagy annak nevében a Bizottság vagy a Bíróság elé terjesztett nyilatkozatokkal, okiratokkal vagy bizonyítékokkal, illetve azok bármely részével kapcsolatos, a Bizottságon vagy a Bíróságon kívüli kommunikációra.

3. Cikk

1. A Szerződő Felek tiszteletben tartják az ezen Megállapodás 1. Cikkének 1. bekezdésében említett személyek jogát arra, hogy a Bizottsággal és a Bírósággal szabadon levelezzenek.
2. A fogva tartott személyek tekintetében e jog gyakorlása különösen magában foglalja, hogy
 - a) amennyiben levelezésüket az illetékes hatóságok ellenőrzik, annak elküldése és továbbítása indokolatlan késedelem és változtatás nélkül történjék;
 - b) az ilyen személyek semmilyen formában nem vonhatók fegyelmi intézkedés alá a Bizottsággal vagy a Bírósággal a megfelelő csatornákon keresztül folytatott kommunikáció miatt;

c) ezen személyeknek joguk van arra, hogy a fogva tartás helye szerinti ország bíróságai előtt megjelenésre jogosult jogással a Bizottsághoz intézendő kérelem, vagy az abból eredő bármilyen eljárás vonatkozásában levelezzenek, és olyan körülmények között konzultáljanak, hogy azt más személy ne hallhassa.

3. Az előző bekezdések alkalmazásába hatóság nem avatkozhat be, kivéve a törvényben meghatározott olyan esetekben, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a bűncselekmény felderítése, a bűnüldözés, a büntetőeljárás vagy a közegészség védelme érdekében szükséges.

4. Cikk

1. a) A Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy az ezen Megállapodás 1. Cikkének 1. bekezdésében meghatározott személyek Bizottság vagy Bíróság előtti megjelenés, illetve onnan történő visszatérés célját szolgáló szabad mozgását és utazását nem akadályozzák, amennyiben e személyeket a megjelenésre a Bizottság vagy a Bíróság előzetesen feljogosította.

b) Mozdításukat és utazásukat csak a törvényben meghatározott olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy a közbiztonság érdekében, a közrend fenntartása, a bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükségesek.

2. a) A tranzitországokban és az eljárást lefolytató országokban ezen személyek ellen nem lehet büntetőeljárást folytatni, őket fogva tartani, vagy személyes szabadságukat bármilyen más módon korlátozni olyan cselekmények vagy elítélések miatt, amelyek az utazás megkezdését megelőzően történtek.

b) Ezen Megállapodás aláírásának vagy megerősítésének időpontjában bármely Szerződő Fél kinyilváníthatja, hogy ezen bekezdés rendelkezéseit nem alkalmazza saját állampolgáraival szemben. Az ilyen nyilatkozat bármely időpontban visszavonható az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítéssel.

3. A Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy visszaérkezésekor minden olyan személyt bebocsátanak saját területükre, aki utazását azon területről kezdte meg.

4. Ezen Cikk 1. és 2. bekezdése rendelkezéseinek az alkalmazása megszűnik akkor, hogyha az érintett személynek attól a naptól fogva, amikor jelenlétére a Bizottság vagy a Bíróság már nem tartott igényt, folytatólagosan 15 napon keresztül lehetősége volt, arra, hogy visszatérjen abba az országba, amelyikből utazását megkezdte.

5. Amennyiben bármilyen ellentét merül fel egy Szerződő Félnak ezen Cikk 2. bekezdéséből származó kötelezettségei és az Európa Tanács valamely Egyezménye vagy más Szerződő Felekkel fennálló kiadatási vagy más kölcsönös bűnügyi jogsegély-szerződéses kötelezettségei között, ezen Cikk 2. bekezdésének rendelkezései érvényesülnek.

5. Cikk

1. Az ezen Megállapodás 1. Cikkének 1. bekezdésében említett személyek kizárólag azért részesülnek mentességekben és kedvezményekben, hogy biztosítva legyen számukra a Bizottsággal és a Bírósággal kapcsolatos funkcióik, feladataik, vagy kötelezettségeik, vagy jogaik gyakorlásához szükséges szólásszabadság és függetlenség.

2. a) Az ügytől függően, kizárólag a Bizottság vagy a Bíróság jogosult arra, hogy részben vagy teljesen megszüntesse az ezen Megállapodás 2. Cikkének 1. bekezdésében biztosított mentességet; a Bizottságnak vagy a Bíróságnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy megszüntesse a mentességet minden olyan esetben, amikor megítélése szerint a mentesség fenntartása akadályozná az igazságszolgáltatást, és amikor a részben vagy teljesen történő lemondás megtehető anélkül, hogy sértené az ezen Cikk 1. bekezdésében meghatározott célt.

b) A mentességet a Bizottság vagy a Bíróság megszüntetheti hivatalból vagy bármely Szerződő Félnak, illetve bármely érintett személynek az Európa Tanács Főtitkárához intézett kérelmére.

c) A mentességet megszüntető vagy a megszüntetést elutasító határozatoknak indokolást kell tartalmazniuk.

3. Amennyiben egy Szerződő Fél igazolja, hogy az ezen Megállapodás 2. Cikkének 1. bekezdése szerinti mentesség megszüntetése nemzetbiztonság elleni bűncselekmény miatt indított eljárás érdekében szükséges, akkor a Bizottság vagy a Bíróság az igazolásban meghatározott mértékben megszünteti a mentességet.

4. Amennyiben olyan tény kerül feltárára, amely jellegénél fogva döntő fontosságú, és a mentesség megszüntetését elutasító határozat időpontjában ismeretlen volt a kérelem előterjesztője számára, akkor az utóbbi új kérelmet terjeszthet a Bizottság vagy a Bíróság elé.

6. Cikk

Ezen Megállapodás egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az korlátozná vagy szűkítené azokat a kötelezettségeket, amelyeket a Szerződő Felek az Egyezményben vállaltak.

7. Cikk

1. Ezen Megállapodás az Európa Tanács Tagállamai részére áll nyitva aláírásra, amelyek a Megállapodás részesévé válhatnak:

- a) megerősítés vagy elfogadás fenntartása nélküli aláírással, vagy
 - b) megerősítés vagy elfogadás fenntartásával történt aláírással, melyet megerősítés vagy elfogadás követ.
2. A megerősítésről vagy elfogadásról szóló okiratokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

8. Cikk

1. Ez a Megállapodás az azon időpontot követő egy hónapos időszak lejárta után lép hatályba, amikor az Európa Tanács öt Tagállama a 7. Cikk rendelkezéseinek megfelelően ezen Megállapodás részesévé válik.

2. Mindazon Tagállamok vonatkozásában, amelyek ezt követően a megerősítés vagy elfogadás fenntartása nélkül írják alá a Megállapodást, vagy amelyek megerősítik vagy elfogadják azt, ezen Megállapodás az aláírás, illetve a megerősítésről vagy elfogadásról szóló okirat letétbe helyezésének időpontját követő egy hónapos időszak lejárta után lép hatályba.

9. Cikk

1. Az aláíráskor vagy a megerősítésről, illetve elfogadásról szóló okirat letétbe helyezésének időpontjában bármely Szerződő Fél meghatározhatja azt a területet, illetve azokat a területeket, amelyeken ezen Megállapodás alkalmazást nyer.

2. A megerősítésről vagy elfogadásról szóló okirat letétbe helyezésének időpontjában, vagy bármely későbbi időpontban, az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatában bármelyik Szerződő Fél kiterjesztheti ezen Megállapodás alkalmazását a nyilatkozatban meghatározott bármely olyan területre vagy területekre, amelynek vagy amelyeknek nemzetközi kapcsolataiért felelősséget visel, illetve amely vagy amelyek nevében eljárni jogosult.

3. Az előző bekezdés alapján tett minden nyilatkozat, a nyilatkozatban meghatározott bármely terület vonatkozásában visszavonható az ezen Megállapodás 10. Cikkében meghatározott eljárás szerint.

10. Cikk

1. Ez a Megállapodás meghatározatlan ideig marad hatályban.

2. Az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítéssel az őt érintő részben bármelyik Szerződő Fél felmondhatja ezen Megállapodást.

3. A felmondás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvétele időpontjától számított hat hónapos időszak eltelte után lép hatályba. Az ilyen felmondás nem mentesíti az érintett Szerződő Feleket az ezen Megállapodásból származó olyan kötelezettség alól, amely az 1. Cikk 1. bekezdésében említett személyek vonatkozásában merülhet fel.

11. Cikk

Az Európa Tanács Főtitkára értesíti a Tanács Tagállamait

- a) minden megerősítés vagy elfogadás fenntartása nélküli aláírásról;
- b) minden megerősítés vagy elfogadás fenntartásával tett aláírásról;
- c) minden megerősítő vagy elfogadó okirat letétbe helyezéséről;
- d) ezen Megállapodás 8. Cikke szerint történt hatálybalépése időpontjairól;
- e) minden, a 4. Cikk 2. bekezdése, illetve a 9. Cikk 2. és 3. bekezdéseinek rendelkezései szerint kézhez vett nyilatkozatról;
- f) minden, a 4. Cikk 2. bekezdésének rendelkezésein alapuló nyilatkozatot visszavonó értesítésről és minden, a 10. Cikk rendelkezésének megfelelően kézhez vett értesítésről, továbbá minden olyan időpontról, amikor valamely felmondás hatályba lép.

Minek hiteléül a kellőképpen meghatalmazott alulírottak aláírták ezen Megállapodást.

Készült Londonban, 1969. május 6. napján, angol és francia nyelven, egyetlen példányban, melyet az Európa Tanács levéltárában kell elhelyezni. Mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles. Az Európa Tanács Főtitkára az Európa Tanács valamennyi aláíró állam részére hiteles másolatot küld.”